

6-7 Eylül*

1 95 le Aîatü rk'ü n Selamîk'te doğ-
duğu eve Yunanlılarca bîr bomba
atıldığı haberinin 6 Eylül günü saat
13 ajansında radyodan okunması
ve MİT mensubu Mithat Perinin çıkardığı
İstanbul Ekspres" adlı Demokrat Parti (DP)
yanlısı Akşam gazetesinin saat 16-17 arasın-
da yaptığı 2. baskısında duyurulmasıyla olay-
lar başladı. Beyoğlu İstiklâl Caddesi "n d e Türk
bayrağı asarak önlem almış alanların abın-
da, daha önce işaretlenmiş lüm dükkanlar
yerle bir edildi.. Taksim, Arna\utkü\, Orta"\ö\,
Karaköy, Eminönü, Sirkeci', Gcdikpaşa, Çdi-
şikapı, Kumkapı ve Bakırköy de aralarında
olmak üzere 52 yerde aynı anda. olaylar çıktı.
Ankara ve İzmir'de de azınlıkların gayrimen-
kullarına zarar verildi.. İstiklal Caddesi'ndekî
dükkanlar baştan aşağı yağmalandı, Kazıma
ve balyozlarla önüne gelen her şeyi kırıp
döken grup, Rum- ve Ermenilere ait evleri, iş
yerlerini ibadethaneleri talan etti.

6 Eylül günü başlayan yağma, tahrip ve
saldırıları durmuyor, 7 Eylül'de de devam
ediyordu. İstanbul, fethinden bu yana en
büyük yağma ve anarşi olayını yaşıyordu.
Olaylar bittikten sonra kimi polisler göste-
ricilere yumuşak davranılması hatta yardımı
edilmesi konusunda uyarıldıklarını, askerler
ise olaylara müdahale etmeleri hususunda
siyasî iradenin inisiyatifi kendilerine verme-
diğini söyleyecekti..

Başta 3 ölü, 30 yaralı olmak üzere Milli
Eğitim Bakanlığının resmî verilerine göre,
İstanbul'da ilk, orta ve lise derecesinde 32
Rum ve 8 Ermeni okulu tahrip edilmişti.
İstanbul'da 74 kilise vardı. 701 .aynı zamanda
yakılıp yıkılmıştı. Kiliseler dışında bîr Havra,
8 .Ayazma, 2 Manastır,, 3 bin 584'ü Rumlara
diğeri Ermeni ve Musevilere alt 5 bin 538
gayrimenkul tamamen yakıldı.

Olaylardan sonraki pek-çok tanıklık, olayları
yönlendiren grupların başında Kıbrıs Türktür
Derneği'nden öğrencilerin bulunduğunu,
hemen her semtte yağmacıların kullandığı
sopaların "aynı tornadan çıkmışçasına" eşit
büyüklükte ve kalınlıkta olduğunu, Rumlara
ait ev ve iş yerlerinin önceden tespit edildi-

ğlnî hatta kimi yerlerde bu ev ve işyerlerinin o gece tebeşirle İşaretlendiğini, öncelikli amacın mümkün mertebe maddi zarar olduğunu, ancak/yoksul ve yağmacı kalabalıkların cüretinin kısa sürede bunu aştığını ortaya koyuyordu.. Daha da ilginç olayların ayını anda İzmir ve Ankara'da da başlamasıydı. Yassıada duruşmalarında, İzmir'de Yunan Konsolosluğu'nu yakanlar arasında DP Tepecik Bucak Başkanı İsmet Uç ve DP üyesi "elektrikli Ah metin bulunduğu yönünde ifadeler verildi.. Göstericiler, polislere -bu kundaklamayı yapanlara bile- "haşin davranmayın* ikazında bulunan İzmir Valisi Kemal HadııTEVİ omuzlarına alarak gezdirmişti.

"Atatürk'ün evinin bombalanması* olayının Türk devletinin tertiplemediği bir provokasyon olduğu Yunan makamlarınca o günlerde ortaya çı kafilin şın. Olayla ilgili olarak Selanik Hukuk Fakültesinde burslu öğrenci olarak okuyan ve bir Türk ajanı olan Oktay Enginin ve Selanik Başkonsolosluğu Kavası Hasan Uçar yakalanmışlardı. Konsolosluk yetkilileri dokunulmazlıklar! olduğu için yargılanamazken, Uçar ve Engin bir süre tutuklu kaldıktan sonra tahliye edildiler.15.6.1956 tarihinde tahliye olan Engin Türkiye'ye kaçarak Yunan tabiiyetinde olmasına rağmen Balkanlar Kurulu Karan ile vatandaşlığa alınmış kendisine pek çok olanak sağlanarak korunmuştu. Engin ve Uçar, gıyaplarında Yuman Mahkemelerince iki-üç yıllık cezalar almışlardı.

Oysa olayların sadece "hükümet provokasyonu" olmayıp daha kapsamlı bir Genelkur-

may hazırlığı ve devlet politikasının ürünü olduğunu 30 yıl sonra Emekli Orgeneral Sabfi Yirmibeşoğlu'nun itirafı ile "Özel Harp Dairesi" adına sahiplenilmiştir. Yirmibeşoğlu, gazeteci Fatih Güllapoğlu ile yaptığı söyleşide olayların Türk Gladlosu* olarak tabir edilen "özel Harp Dairesi (Ö.H.DrnIn "muhteşemi bir örgütlenmesi" olduğunu övünerek itiraf etmiştir. Bomba provokasyonunun sadece hükümetin işi olmayıp devlete ait olduğunun maddi kanıtlarından biri die, yaptığı "kahramanlık" olarak sahiplenen bombacı Oktay Engin daha sonra devlet kademelerinde hızla ilerleyerek 1992'de Nevşehir Valiliğine, daha sonra işe Emniyet Genel Müdürlüğü Planlama Daire Başkanlığına kadar yükselmesiydi.

Zaten 6-7 Eylül olaylarından önce de Kıbrıs bahanesiyle Rum halkına karşı legal provokasyonu devlet destekli bir dernek olan 'Kıbrıs Türktür Cemiyeti" yürütmekteydi. Dernek Yargılamalara konu olmuş, zaten paravan olarak kullanıldığı için "feda" edilmiştir. Devlet, Kıbrıs bunalımı karşısında Türkiye'deki Rum nüfusu "rehine" olarak kullanacağını işaretini vermiş.; dahası Kıbrıs'ı kaybetme olasılığına karşı içerdeki Rum ticaret ve kültürünü tasfiye ederek etnik homojenleşme yolunda keskin bir adım daha atmıştır..

Varlık Vergisi'yle birlikte ekonomik etkinliklerinin büyük kısmı Türk burjuvazisi tarafından ele geçirilen gayrimüslimler; 6-7 Eylülle birlikte yalnız ekonomik yaşamdan değil sosyal ve kültüre! yaşamdan da tamamen tasfiye edllmişlerdir.1950'11 yıllarda 800 veya 1 milyon civarında olan Rum ve Erimeni nüfusu, bu korku ve terör ortamı nedeniyle yaşanan göçler nedeniyle bugün 1.650 kişiye kadar düşmüş durumdadır

* <http://www.tarihvakft.ort5.tr/haberler/haberavrint.asp?ID=125> İki yıllık gecikme / 6-7 Eylül 1955',29.08.2003 ve <http://www.haberx.com/> 'Scognamillo ve Millas '6-7 Eylül Faciası'nı yazdılar.. 08.09.2004,19:29 den derlenmiştir.